

cum altero congruit, ut neque se invicem exscriptisse, neque imitatione expressisse credantur.

Contradi Operis Author Praefationem intruxit (i), qua Lectores monet, se in tanta Librorum de hoc argumento multitudine, & in tanta instruendi se singulorum inspectione difficultate, ut eorum commodis serviret, redigere in compendium Opus illud suscepisse. Primò omnium recitat Epistolam à Judæis Jerosolymitanis ad fratres suos Alexandriae versantes (k) datam, instruendis illis de celebratione Festi Expiationis Templi per Judam Macchabæum. Additur & secunda ejusdem argumenti (l) à Senatu Jerosolymitano una cum Juda ad Aristobulum Regis Ptolemæi præceptorem scripta in idem argumentum. Posterior hæc epistola pertinet ad A. M. 3880. Joanne Hircano rerum potente; ad quam etiam ætatem hujus Libri Author refertur. Porò totam Libri historiam spatium 15. annorum metitur, à suscepta ab Heliodoro Sacri Ararii expilatione usque ad devictum per Judam Macchabæum Nicanorem.

Scripti Operis elegantia suspicandi occasionem præbuit nonnullis, ut Philonis Judæi sive Josephi (m) fœrum crederent; cui etiam Josepho tribuitur Opusculum de Macchabæis sive de Imperio rationis. Sed scriptum illud longè diversum est ab altero, de quo in præsentia. Philonis verò stilius adeò huic Operi parum congruit, & rerum Macchabæarum tam parum ille instructus videtur, ut non nisi per summam temeritatem Author Operis statuentus fuisset. Tandem in recensendis Operibus Philonis, nihil de illo apud Eusebium & S. Hieronymum legas. Serarius (n) maluit, Judam Essenium vaticiniis suis apud Josephum notissimum; quem vitium insinuari credit 2. Macch. 2. illis verbis: Judas ea qua deciderant per bellum, quod nobis acciderat, congregavit omnia, & sunt apud nos. Verùm his Judam Macchabæum insinuari facilius credimus; nunquam autem persuademur satis esse argumti, ut scripta à Juda Essenio sive à Juda Macchabæo hæc historia probaretur. Nihilò validioribus conjecturis Simonem Macchabæum Summum Sacerdotem Opus digessisse Leo Allatius de Simeonib. probavit.

Suspicati sunt nonnulli, non Librum esse sed Epistolam à Senatu Jerosolymitano ad Judæos Ægyptios missam; & D. Cotelierius veterem Epitomen hujus Libri laudat, in qua in formam epistolæ digestum esse Opus asseritur. Sed epistola à Senatu Jerosolymitano missa aperte satis à reliqua historia, tum ex præfatione illi præmissa, tum & instituta aliter narrationis serie, satis distinguitur.

Qui ab Ecclesia Romana secessionem fecerunt, Canonicam Libris Macchabæorum auctoritatem detrahunt. Productis enim in medium veterum Authorum Ecclesiasticorum ad apocrypha illos rejicientibus judiciis, ita constituunt, ut quemadmodum non inspiratum Opus nullà Ecclesiæ auctoritate inspiratione donaretur; ita pariter ne-

que ab initio rejectum accedente dein, ejusdem Ecclesiæ judicio admitteretur: uno verbo, Ecclesiæ sententia rei naturam nunquam immutat, sed veritate ejusdem rei jam antea constitutâ, ejus deinde judicium accedit; quod proinde Authoritati Divinæ Operi tribuendâ, sin minus ipsum Divinum fuerit, nihil confert.

Postremum hoc assertum ab omnibus æquè Theologis admitteretur; quare unicè in præsentia laborandum, ut sedulo verborum æquivocatio tollatur. Fate-mur quidem, illud vetustatis judicium, siquidem uniforme & constans deprehenderetur, si primores & amplissima tum auctoritate, tum Fidelium numero Ecclesiæ in suis cœtibus Opus illud è canone expungendum censuissent, maximi habendum fuisse momenti; vix enim rejectum ab illis Opus hodie probaretur. Rata est enim & asserta illa S. Augustini regula (o), ea nimirum inter Canonicas Scripturas habenda, quæ sive maximis Ecclesiæ numerus probavit, sive Ecclesiæ Apostolicæ, & quæ datas sibi ab Apostolis Epistolas receperunt, & ad nos transmitterunt. Scripturæ illæ omnium Catholicarum Ecclesiarum consensu probatæ, primas obtinere debent inter eas, quæ nonnullorum iudicio olim rejectæ sunt; inter has verò posteriores potior illarum est ratio, in quas major numerus, & auctoritas inclinat. Quamquam igitur è Canone Sacrorum Librorum Macchabæi expungantur apud Melitonem, Concilium Laodicenum, Pseudo-Athanasium in Synopsi, S. Cyrillum Jerosolymitanum, S. Hilarium, S. Gregorium Nazianzenum, S. Gregorium Magnum [p], S. Joannem Damascenum (q); his tamen major numerus opponeretur Vererum Authorum, tum & Concilia quædam suo iudicio Opus probantia. In Epistola ad Hebræos non obscure supplicium Sancti senis Eleazari innuitur; cum scilicet inter Martyres Veteris Testamenti sanguine suo veritati Fidei illustre testimonium ferentes, eorum aliqui recensentur, qui *tympani* supplicio affectus est, nempe S. ille Senex acerbo illo supplicio absumptus (r). Author Canonum Apostolicorum (s), Tertullianus (t), S. Cyprianus (u), Lucifer Calaritanus (x), S. Hilarius (y), S. Ambrosius (z), S. Augustinus (a), Cassiodorus, Rabanus Maurus, Bellator Presbyter, S. Isidorus Hispalensis, alique nonnulli tanquam Divinas Scripturas Macchabæos laudant. Tandem in Canone receptus est tum apud Concilium Carthaginense (b), ab Innocentio I. (c), tum pariter à Concilio Tridentino. In decreto Gelasii unus Macchabæorum Liber Canonicus recensetur, quantum ad impressa Exemplaria; sed in nonnullis optimis Mss. duos haberi tradunt.

Consultò testimonia Origenis, & S. Hieronymi prætermisimus, cum non sibi satis constare & nescio quid sibi repugnans præferre videantur. Origenes in sua Praefatione in Ps. geminos Macchabæorum Libros è numero Scripturarum excludit, ipse

Apostolicas Sedes tenere & epistolas habere meruerunt.

Greg. Moral. lib. 19. cap. 21. num. 34. nov. edit. vide. Praefat. General. punct. 11. art. 16.

De Fide Orthodox. l. 4. cap. 18. Quamquam ipse in Orat. de dormit. Fidel. laudat librum Secundum.

Macchabæorum, & tamquam Scripturas Divinas. 1. 2. Macch. 6. 19.

Canon. Apost. 84. seu 85.

Adversus Jud. cap. 4.

Cyprian. lib. de exhort. ad Martyr. cap. 2.

lib. 3. Testimon. ad Quiric. cap. 15. & ep. 55. ad Cornel. Pap.

Lucifer Calaritan. de non parcendo in Deum delinquentibus.

Hilar. in Psal. 134. & c.

Lib. contra Constan. Imperator.

Ambros. lib. 2. de Jacob & vita beata cap. 10. 11. 12. & lib. 1. de Offic. cap. 40. 41. & lib. 3. cap. 20.

August. lib. de cura gerenda pro mortuis cap. 1. & lib. 2. de Doctr. Christ. & lib. 18. de Civitate cap. 36. & lib. 1. contra Gaudent. Donatist. cap. 31.

Concil. Carthag. 3. Canon. 47.

Innocent. I. ad Exuper.

ipse

ipse tamen tanquam Divinas Scripturas & parisi cum cæteris auctoritatis laudat, de Princip. cap. 1. & in Commentario ad cap. 5. Epist. ad Rom. tanquam de Opere agit inspirato, & parisi cum cæteris aliis Canonicis Libris auctoritatis. S. Hieronymus in Praefatione sua ad Libros Salomonis tradit, Macchabæorum Libros legi quidem ab Ecclesia, sed eos inter Canonicas Scripturas non recipi: alibi verò (d) ipsos eisdem Libros tanquam Divinam Scripturam laudat.

Lib. 5. Comment. ad Isai. cap. 23. Item Comment. in cap. 7. & 9. Eccl. & in cap. 8. Daniel.

Tandem non incuriosè animadvertendum est plerosque ex Patribus è Canone Macchabæos expungentibus, in Judæorum tantum sententia apud quos hodie etiam rejiciuntur locutos fuisse; alios verò neque satis accuratos, neque satis sibi ipsis constantes deprehendi, cum non rarò contigerit, ut ipsum Opus è Canone excluderint, simulque tanquam Divinum laudarent; quod jam de S. Hieronymo, & Origene observavimus. Alii verò in Ca-

nonem receperunt Opera jam diu consensu Ecclesiæ unanimi exclusâ, ut de Canonibus Apostolorum S. Clementi tributis apud S. Joannem Damascenum legas. Fuerunt qui in Catalogis suis eos quoque omitterent Libros, quos Judæorum, & Catholicorum unanimis consensus probabat; veluti de Libro Esther constat, omisso à Melitone. S. Athanasio sive Authore Synopsi, S. Gregorio Nazianzeno, Leontio, Nicephoro.

Non est igitur cur in tanta opinionum varietate invidia in Libros Macchabæorum Canonicos creetur, quos major Scripturorum numerus, & auctoritas ab omni apocryphi suspitione purgat. Plura in Chronologia vitia in Sacros illos Libros notantur. Repugnantia etiam quædam in rerum narratione & circumstantiis historiarum contra eorum veritatem obicere frustra conati sunt adversarii; sed eorum cavillationes satis superque in Commentario arguimus.

DISSERTATIO

DE COGNATIONE JUDÆORUM ET LACEDÆMONUM.

Nullius in Orbe populi illustrior, vetustior, magis constans & rata, quam Judaica gentis origo asseritur. Perpetuam Avorum seriem à primis illis mortalibus deducunt, inter majores suos referentes vetustissimos quoque Patriarchas & maximarum gentium Authores. Eorum historia atque Genealogie cum neque obscure sint, neque recentes, neque fabulis corrupte, non interruptam neque dolosam earum rerum possessionem vindicant, cum originis veritatem ex ipsis vetustissimis & maxime omnium probatissimis Scripturis asserent; ex Libris nempe Sacris, de Legibus, & Religione Hebræorum scriptis. Porò Codicibus illis præ cæteris omnibus populis vetustatis laudem Judæis invidentibus privilegium illud manet, quod nempe apud Judæos tanquam inviolabilis auctoritatis, & Divini Spiritus Opera habeantur. Nec minori in illos obsequio tenentur reliquæ gentes quæcumque veram religionem susceperunt; nec qui à sacris Judæorum alieni sunt, illum neque errorem, neque commentum, & si maxime voluerint, deprehendere unquam possunt. Quamdiu Divinum illud Opus Judaicè tantum, cæteris ignotâ linguâ, scriptum mansit, alta rerum Judaicarum ignoratio cæteras omnes Orbis nationes tenuit; ut nihil nisi chimæricum, & supra fidem de illis susciperentur. Ex quo verò in alias linguas

translata Sacra illa volumina veluti referata sunt, originem quæque gens suam in illis scrutari certavit.

Sub Ptolemæo Philadelpho Ægypti Rege primùm Hebræorum Scripturæ apud Græcos vulgari cœperunt. Cum enim Rex ille novarum scientiarum cupidus Libros Hebræicos in Græcum translatos in illustrissima Bibliotheca sua Alexandriae collocasset, eorum inde lectio in cæteros derivata est. Græci novitatis amantes ad ignotam sibi Historiam obstupescere; existimare inde Judæos, quos olim contempserant; & ignota ad id usque ac despicatissima gentibus natio in pretio deinde cœpit haberi, tanquam vetustissima & illustrissima originis. Hæc saltem sententia viris quibusque amplissimis & præstantissimis de illis sedit; vetera enim aliorum præjudicia penitus exscindere res erat ardua & prorsus impossibilis.

Lacedæmonum gens in primis gravis, sapientiâ ac virtute inter Græciæ populos præstans, cum tabularum suarum inspectione nosset, arcto necessitudinis vinculo teneri se cum Hebræis, utriusque enim genti comunem fuisse parentem Abrahamum, de ejus originis honore sibi blandientes, quamquam alioqui severioris essent indolis, utpote Græci & Spartani, præclarè tamen secum agi putarunt, si vetustissimam illam ac nobilissimam affinitatem etiam atque etiam foventes, ipsi primi cognari foederis amicitiam promoverent. Arax Spartiatum Rex literas ad